

Länsstyrelsen Kalmar läns skyddsföreskrifter för vatten- skyddsområdet Rälla grundvattentäkt, Borgholms kommun;

08FS 2025:1

Utkom från trycket
den 25 januari 2025

beslutade den 21 januari 2025.
(dnr. 1995–2019)

Länsstyrelsen har den 21 januari 2025, med stöd av 7 kap. 21-22 §§ miljöbalken, beslutat om vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter för Rälla grundvattentäkt i Borgholms kommun. Skyddsområdets avgränsning med skyddszoner framgår av bifogad karta, se bilaga 1.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Vattenskyddsområdet är indelat i primär skyddszon respektive sekundär skyddszon (se kartan i bilaga 1).

1 § Kemiska bekämpningsmedel

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
1.1	Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden. Halkbekämpning med tömedel samt dammbekämpningsmedel, se punkt 4.1 §. Undantag från förbudet gäller för: Punktsanering mot ohyra och skadedjur som kan innebära olägenhet för människors hälsa. Punktsanering ska anmälas.	Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd. Halkbekämpning med tömedel samt dammbekämpningsmedel, se punkt 4.1 §. Undantag från tillståndsplikt gäller för: Punktsanering mot ohyra och skadedjur som kan innebära olägenhet för människors hälsa. Punktsanering ska anmälas.

2 § Petroleumprodukter

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
2.1	Hantering av mer än 50 liter petroleumprodukter är förbjudet. För uppställning av tankbilar, tankbilssläp och andra transportbehållare samt arbetsfordon se 4.4§ och 4.5§ Undantag från förbud gäller för: - Drivmedel i maskiners och fordons tankar. - Transporter genom zonen. - Hantering av olja för uppvärmning i befintliga anläggningar för hushåll. - Asfalt och bitumen vid beläggnings- och förbättringsarbeten. - Service och underhåll av befintliga fördelningsstationer och nätstationer på mark och i stolpar, vilket dock ska anmälas.	Hantering av mer än 250 liter petroleumprodukter kräver tillstånd. För uppställning av tankbilar, tankbilssläp och andra transportbehållare samt arbetsfordon se 4.4§ och 4.5§ Undantag från tillståndsplikt gäller för: - Drivmedel i maskiners och fordons tankar. - Transporter genom zonen. - Hantering av olja för uppvärmning i befintliga anläggningar för hushåll. - Asfalt och bitumen vid beläggnings- och förbättringsarbeten. - Service och underhåll av befintliga fördelningsstationer och nätstationer på mark och i stolpar, vilket dock ska anmälas.
2.2	Det är förbjudet att installera nya cisterner. Mobila cisterner är förbjudna.	Samma föreskrift som i primär zon.

3 § Kemiska produkter utöver bekämpningsmedel och petroleumprodukter

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
3.1	Hantering av kemiska produkter som kan ha negativ påverkan på grundvattenkvaliteten kräver tillstånd. För uppställning av tankbilar, tankbilssläp och andra transportbehållare se 4.4§ Undantag från tillståndsplikt gäller för: - Hantering av kemiska produkter för husbehov. - Transporter genom zonen.	Samma föreskrift som i primär zon.

4 § Väghållning och uppställning

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
4.1	Spridning av salter, kemiska halk- och dammbekämpningsmedel ska anmälas. Undantag från anmälan gäller för: Halkbekämpningsmedel som inte består av salter eller kemikalier.	Samma föreskrift som i primär zon.
4.2	Upplag av asfalt, oljegrus eller kemiska halk- och dammbekämpningsmedel är förbjudet.	Upplag av asfalt, oljegrus eller kemiska halk- och dammbekämpningsmedel kräver tillstånd.
4.3	Beläggningsarbete och andra förbättringsarbeten i anslutning till väg ska anmälas.	Samma föreskrift som i primär zon.
4.4	Uppställning av tankbilar, tankbilssläp eller andra transportbehållare innehållande kemiska produkter som kan ha negativ påverkan på grund-	Samma föreskrift som i primär zon.

	vattenkvaliteten är förbjuden.	
4.5	Uppställning av arbetsfordon med en bränsletank större än 250 liter kräver tillstånd.	Samma föreskrift som i primär zon.

5 § Avledning av avloppsvatten

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
5.1	Nyetabletering av enskild avloppsanläggning för spillvatten är förbjuden.	Samma föreskrift som i primär zon.
5.2	Tvätt av motorfordon, maskiner och förbränningsmotorer med varmvatten, högtryck eller tvättkemikalier är förbjudet. Undantag från förbud gäller för: Tvätt på spolplatta enligt ovan, vilket dock kräver tillstånd.	Tvätt av motorfordon, maskiner och förbränningsmotorer med tvättkemikalier är förbjudet. Undantag från förbud gäller för: Tvätt på spolplatta enligt ovan, vilket dock kräver tillstånd.
5.3	Nya anläggningar för dagvatten från hårdgjorda trafikerade ytor kräver tillstånd.	Samma föreskrift som i primär zon.

6 § Avfall och upplag

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
6.1	Upplag av snö som härör från ytor utanför primär zon är förbjudet.	Upplag av snö som härör från ytor utanför primär eller sekundär zon är förbjudet.
6.2	Upplag av handelsgödsel är förbjudet. Undantag från förbud gäller för husbehov.	Upplag av handelsgödsel kräver tillstånd. Undantag från tillståndsplikt gäller för husbehov.
6.3	Upplag, deponering eller nedgrävning av avfall är förbjudet. Undantag från förbud gäller för:	Samma föreskrift som i primär zon.

	Upplag av inerta massor, vilket dock kräver tillstånd.	
6.4	Kompostering av latrin är förbjudet.	Kompostering av latrin kräver tillstånd.

7 § Jordbruk

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
7.1	Spridning av organiska växtnäringsämnen är förbjudet.	Spridning av organiska växtnäringsämnen kräver tillstånd.
7.2	Nyetabletering av anläggning för förvaring av organiska växtnäringsämnen och ensilage är förbjudet. Lagring och kompostering av organiska växtnäringsämnen i stukor och av ensilage direkt på mark är förbjudet.	Nyetabletering av anläggning för förvaring av organiska växtnäringsämnen och ensilage kräver tillstånd. Lagring och kompostering av organiska växtnäringsämnen i stukor och av ensilage direkt på mark kräver tillstånd. Undantag från tillståndet gäller för: Tillfällig lagring av fastgödsel, utom fjäderfä-gödsel, i stuka högst 2 veckor innan spridning.

8 § Skogsbruk

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
8.1	Upplag av timmer, virke, grot, bark, flis, spån längre än 6 månader kräver tillstånd. Undantag från tillståndsplikt gäller för: Privatpersoners upplag på tomtmark för husbehov.	Upplag längre än 12 månader, av timmer, virke, grot, bark, flis, spån kräver tillstånd. Undantag från tillståndsplikt gäller för: Privatpersoners upplag på tomtmark för husbehov.
8.2	Hantering av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel är förbjudet.	Samma föreskrift som i primär zon.

8.3	Uppodling av skogsmark till åker kräver tillstånd.	Samma föreskrift som i primär zon.
8.4	Avverkning, gallring, skyddsdikning, rensning av skogsdiken och markberedning som utförs av skogsmaskiner ska anmälas.	Samma föreskrift som i primär zon.

9 § Täktverksamhet och andra schaktarbeten

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
9.1	Schaktnings-/grävarbeten som omfattar en yta större än 10 m² eller till ett djup större än 0,5 m kräver tillstånd. Undantag från tillståndsplikt gäller för: - Underhåll i form av schaktning och anläggningsarbete av befintliga vägar, diken, el- och kommunikationsledningar, vilket dock ska anmälas. - Plantering på vilatomter.	Schaktnings-/grävarbeten som omfattar en yta större än 100 m ² eller till ett djup större än 1 m kräver anmälan.
9.2	Materialtäkt är förbjudet. Husbehovstäkt kräver tillstånd.	Samma föreskrift som i primär zon.

10 § Energianläggningar och grundvattenbrunnar

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
10.1	Nyetablering av anläggning för utvinning eller lagring av värme och/eller kyla ur berg, mark och mark och yt- eller	Nyetablering av anläggning för utvinning eller lagring av värme och/eller kyla ur berg, mark och yt- eller

	grundvatten är förbjudet.	grundvatten kräver tillstånd.
10.2	Ny grävd eller borrarad vattenbrunn kräver tillstånd.	Ny grävd eller borrarad vattenbrunn kräver anmälan.

11 § Miljöfarlig verksamhet

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
11.1	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsföordningen (2013:251) är förbjudet.	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt miljöprövningsföordningen (2013:251) kräver tillstånd.

12 § Övergångsbestämmelser

Den som vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter bedriver verksamhet eller innehar en anläggning för vilket krav på tillstånd gäller enligt dessa föreskrifter skall, såvida krav på tillstånd inte gällde enligt äldre skyddsföreskrifter, senast två år efter ikraftträdandet ha inkommit till tillsynsmyndigheten med en ansökan om sådant tillstånd.

För den som vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter bedriver verksamhet eller innehar en anläggning för vilket förbud införts enligt dessa föreskrifter, skall detta förbud börja gälla först två år efter ikraftträdandet av dessa föreskrifter såvida förbud inte gällde enligt äldre skyddsföreskrifter.

13 § Definitioner

1. Avfall: avser varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med, avser att göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med enligt 15 kap 1 § miljöbalken.
2. Brandfarlig vätska: avser vätska med flampunkt som är lika med eller lägre än 100 grader.
3. Dagvatten: avser tillfälliga flöden av regnvatten, smältvatten och framträngande grundvatten samt spolvatten enligt propositionen, Allmänna vattentjänster prop. 2005/06.78.
4. Deponering: avser slutförvaring av avfall.
5. Grot: avser grenar, ris och toppar.
6. Hantering: används i samma betydelse som i 14 kap 2 § miljöbalken. Hantering betyder bland annat förvaring, tankning, saluförande, transport, bearbetning men också spridning och annan användning.
7. Husbehov: avser i dessa föreskrifter hantering av enstaka förpackningar upp till de största storlekarna som man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring i samband med målning av ett enskilt bostadshus ska också anses vara husbehov.
8. Husbehovstäkt: avser brytning för att användas inom fastigheten för dess eget behov.
9. Huvudman för vattentäkten är Borgholm Energi AB.
10. Inerta massor: är massor som inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar. Inert avfall löses inte upp, brinner

inte och reagerar inte fysikaliskt eller kemiskt på något annat sätt, inte heller bryts det ned biologiskt eller inverkar på andra material som det kommer i kontakt med på ett sätt som kan orsaka skador på miljön eller människors hälsa. Den totala lakbarheten och det totala föroreningsinnehållet i avfallet samt ekotoxiciteten hos lakvattnet skall vara obetydliga och får framför allt inte äventyra kvaliteten på yt- och/eller grundvatten.

11. Kemiska bekämpningsmedel: avser en kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom enligt 14 kap. 2§ miljöbalken. Kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel betraktas även som kemiska bekämpningsmedel.
12. Kemiska produkter: avser samma betydelse som i miljöbalken 14 kap. 2§, som inkluderar petroleumprodukter och kemiska bekämpningsmedel.
13. Lagring: avser avfall som lagras på annan plats än där avfallet uppstod. För att avfallet ska räknas som mellanlagrat får ingen bearbetning äga rum av avfallet.
14. Materialtäkt: avser utbrytning av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter för försäljning.
15. Miljöfarlig verksamhet: avser verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).
16. Miljö- och byggnadsnämnden: avser den eller de nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.
17. Organisk växtnäring: avser produkter som har sitt ursprung från levande djur och växter, till exempel fastgödsel, flytgödsel och urin.
18. Petroleumprodukter: avser produkter utvunna från råolja. Exempel på petroleumprodukter är bensin, diesel och eldningsolja.
19. Punktsanering: avser åtgärder som vidtas mot ohyra och skadedjur som kan innebära olägenheter för människors eller djurs hälsa. Åtgärderna som avses är fristående åtgärder utan upprepning och att bekämpningsmedlet inte sprids utanför objektet.
20. Spillvatten: avser avlopp från bad, disk, tvätt (BDT) och WC.
21. Stuka: avser förvaring direkt på mark.
22. Upplag: avser tillfällig eller permanent förvaring av föremål eller ämnen.
23. Uppställning: avser parkering med en varaktighet av över 6 timmar.
24. Yrkesmässig hantering: definieras utifrån verksamhetens självständighet, varaktighet och vinstsyfte. Dessa tre faktorer regleras enligt 13 kap. 1§ Inkomstskattelagen (1999:1229).

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR TILL FÖRESKRIFTERNA

Utöver föreskrifterna kan restriktioner av annan lagstiftning och förordningar gälla.

Ny lagstiftning

Föreskrifterna kan komma att utökas genom ny lagstiftning vilket innebär att det kan tillkomma skyldigheter inom vattenskyddsområdet.

Påföljd

Överträdelse av föreskrifterna kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill, läckage, som utgör risk för vattenförorening skall omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten på telefonnummer 112 och till vattentäktens huvudman, Borgholm Energi AB samt till Miljö- och byggnadsnämnden i Borgholms kommun.

Beredskap

Vattentäktens huvudman bör upprätta en beredskapsplan för sanering vid akut föroreningsrisk senast två år efter att dessa föreskrifter har fastställts.

Ersättning

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras enligt 31 kap. miljöbalken. Krav om ersättning eller inlösen av fastighet ska väckas hos mark- och miljödomstolen. Sådan talan ska väckas inom ett år från det att beslutet har vunnit laga kraft.

Tillsynsmyndighet

Detta beslut har fattats av Länsstyrelsen som därmed är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområdet. Tillsynen kan överlåtas till kommunen om kommunen anser om det.

Tillstånd och anmälan

Tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa skyddsföreskrifter prövas av Miljö- och byggnadsnämnden i Borgholms kommun, undantaget § 9.2 husbehovstäkt som tillståndsprövas av Länsstyrelsen Kalmar. I de fall en verksamhet eller åtgärd kräver anmälan till kommunens nämnd för miljöfrågor ska anmälan göras i god tid innan verksamheten startar eller åtgärden vidtas. Med god tid avses minst 6 veckor. Tillstånd kan förenas med villkor som anses erforderliga för att undvika vattenförorening. Beslut i anmälningsärenden kan förenas med föreläggande om försiktighetsmått.

Tillståndsansökningar, anmälningar och beslut enligt dessa föreskrifter eller annan lagstiftning som berör skyddet av vattentäkten ska lämnas för kännedom till huvudmannen för vattentäkten. Huvudmannen ska beredas tillfälle att avge yttrande innan beslut fattas i ärende som kan innebära risk för påverkan av vattentäkten.

Dispens

Länsstyrelsen får bevilja dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl (7 kap. 22 § miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Skyltning

Där allmän väg eller större enskild väg passerar gräns till vattenskyddsområdet skall finnas skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Vattentäktens huvudman ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar. Uppsättning av skyltar skall ske i samråd med väghållare.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen hanteras, skall skylt uppsättas som erinrar om vattenskyddsområdets existens.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 21 januari 2025.
 2. Genom föreskrifterna upphävs Länsstyrelsen i Kalmar läns föreskrifter (08FS 1983:4) om Kungörelse om skyddsområde och skyddsföreskrifter för grundvattentillgång.

På Länsstyrelsens vägnar

ALLAN WIDMAN

Frida Jönsson